

Bemærkninger til lovforslaget.

Indledende bemærkninger.

Efter regeringsbeslutning nedsatte landbrugsministeren i skrivelse af 2. december 1975 et udvalg til overvejelse af den fremtidige landbrugspolitik.

Ud fra det grundsynspunkt, at den fremtidige erhvervsstruktur i Danmark må omfatte et effektivt og konkurrencedygtigt landbrugserhverv, fik udvalget den opgave *dels* at foretage en analyse af dansk landbrugs produktions- og afsætningsmønstre, herunder forudsætningerne for og konsekvenserne af en ekspansion af den animalske produktion, *dels* at undersøge om de gældende regler i landbrugsloven bør ændres på visse punkter.

Udvalget har under 21. februar 1977 afgivet sin betænkning: »En fremtidig landbrugspolitik«. Foranstående lovforslag er udarbejdet på grundlag af de retningslinier, som er angivet i denne betænkning. Som det fremgår af bemærkningerne nedenfor afviger lovforslaget på visse punkter fra betænkningen og går på andre punkter videre end betænkningen.

Ved lov nr. 300 af 6. juni 1973 gennemførtes forskellige ændringer i landbrugsloven, herunder ændringer i landbrugslovens erhvervelsesbestemmelser i forbindelse med indførelse af et bopælskrav og et krav om jordbrug som hovederhverv. Ændringerne tog bl. a. sigte på at begrænse ikke-landmænds erhvervelse af landbrugsejendomme og sikre en vis fortrinstilling med hensyn til erhvervelse af landbrugsejendomme for personer, der skal leve af at drive landbrug.

Erfaringerne siden lovændringen i 1973 tyder på, at de skærpede regler har haft en vis virkning, men også, at der sker omgælse af visse af lovens bestemmelser.

Det er vanskeligt at vurdere, hvilken prisdæmpende virkning 1973-loven har haft. Den inflatoriske udvikling i lovens virkeperiode vanskeliggør en sådan vurdering.

I lys af udviklingen siden 1973-lovens vedtagelse har udvalget drøftet, hvilke ændringer i landbrugslovens erhvervelsesbetingelser, der må anses for ønskelige og nødvendige.

Der har i udvalget været *enighed om*,

at det er ønskeligt at modvirke de prisstigninger på landbrugsjord, der er begrundet i økonomiske interesser af ikke-landbrugsmæssig karakter,

at betingelserne for erhvervelse i videst mulig udstrækning bør søges koordineret med landbrugslovens øvrige bestemmelser, således at de bidrager til at fremme en hensigtsmæssig strukturudvikling,

at betingelserne for erhvervelse så vidt muligt bør udformes således, at de fremmer en mere rationel landbrugsdrift gennem en bedre udnyttelse af de givne ressourcer, og

at betingelserne for erhvervelse så vidt muligt bør udformes således, at de unges etableringsmuligheder lettes.

Der har på denne baggrund inden for udvalget været enighed om, at det nuværende alderskrav på 20 år bør bevares uændret, at kravet om, at hververne inden 6 måneder efter erhvervelsen skal tage fast bopæl på ejendommen, bør bevares uændret, og at de nugældende regler om antallet af ejendomme ligeledes bør bevares uændret. Der har inden for udvalget endvidere været enighed om, at de nugældende regler i landbrugsloven, hvorefter det ikke kræves, at man tager landbrug som hovederhverv, såfremt ejendommen er under 5 ha eller under 57.000 kr. i grundværdi (15. alm. vurdering), bør ændres, idet de nugældende regler har medført en stabilisering i antallet af små urentable landbrug.

Et flertal inden for udvalget har fundet, at det nuværende hovederhvervskrav bør ophæves, da dets effekt findes tvivlsom, og da det er vanskeligt at administrere. Der var blandt flertallet ikke enighed om, hvorvidt der er behov for at erstatte hovederhvervskravet med andre former for begrænsninger i adgangen til at erhverve adkomst på en landbrugsejendom, f. eks. gennem fastsættelse af et skattemæssigt mindsteafkast. Der henvises herom til betænkningens p. 72 ff.

Et mindretal inden for udvalget har foreslået, at landbrugsuddannede frit skal kunne erhverve en landbrugsejendom, hvis de tager jordbrug som væsentligste erhverv, og at købere, der ikke opfylder uddannelseskravene, skal opfylde særlige betingelser.

Lovforslaget er på dette punkt udarbejdet på grundlag af mindretallets indstilling, idet man finder, at en ændret udformning af hovederhvervskravet kombineret med uddannelseskravet giver den bedste mulighed for at varetage opfyldelse af lovens formål og samtidig sikre kontinuitet i lovgivningen. Der har inden for udvalget været enighed om, at foreslå visse ændringer i reglerne om arveerhvervelser og familieoverdragelser med henblik på en stramning af disse regler.

Forhandlingerne i udvalget har ikke været begrænset til landbrugslovens erhvervelsesbestem-